

Informatie over de vragenlijst

Wat meet de vragenlijst, waar gaan de vragen over en wat zegt de uitkomst?

Positive and Negative Syndrome Scale (PANSS)

De PANSS is een observatielijst van 30 vragen en wordt dus niet door de cliënt, maar door de behandelaar ingevuld. De vragenlijst meet of er schizofrenie symptomen aanwezig zijn en met welke ernst. De antwoorden op de vragen worden afgeleid uit (a) een semi gestructureerd interview (het PANSS interview) en (b) de mededelingen van verpleegkundigen en/of de familieleden. Elke vraag heeft een gedetailleerde beschrijving van de beoordelingscriteria.

Terugvraagperiode

De terugvraagperiode is een zelfgekozen periode, gewoonlijk de vorige week.

Antwoordcategorieën en gebieden

De behandelaar vult de vragen in op een zevenpuntschaal die toenemende niveaus van psychopathologie betekenen, lopend van 1 (afwezig) tot 7 (extreem). De PANSS meet 3 gebieden: Positieve symptomen (7 vragen), Negatieve symptomen (7 symptomen) en Algemene psychopathologie (16 vragen).

Invultijd

De behandelaar is ongeveer 30 - 45 minuten bezig met het interview en het invullen van de PANSS.

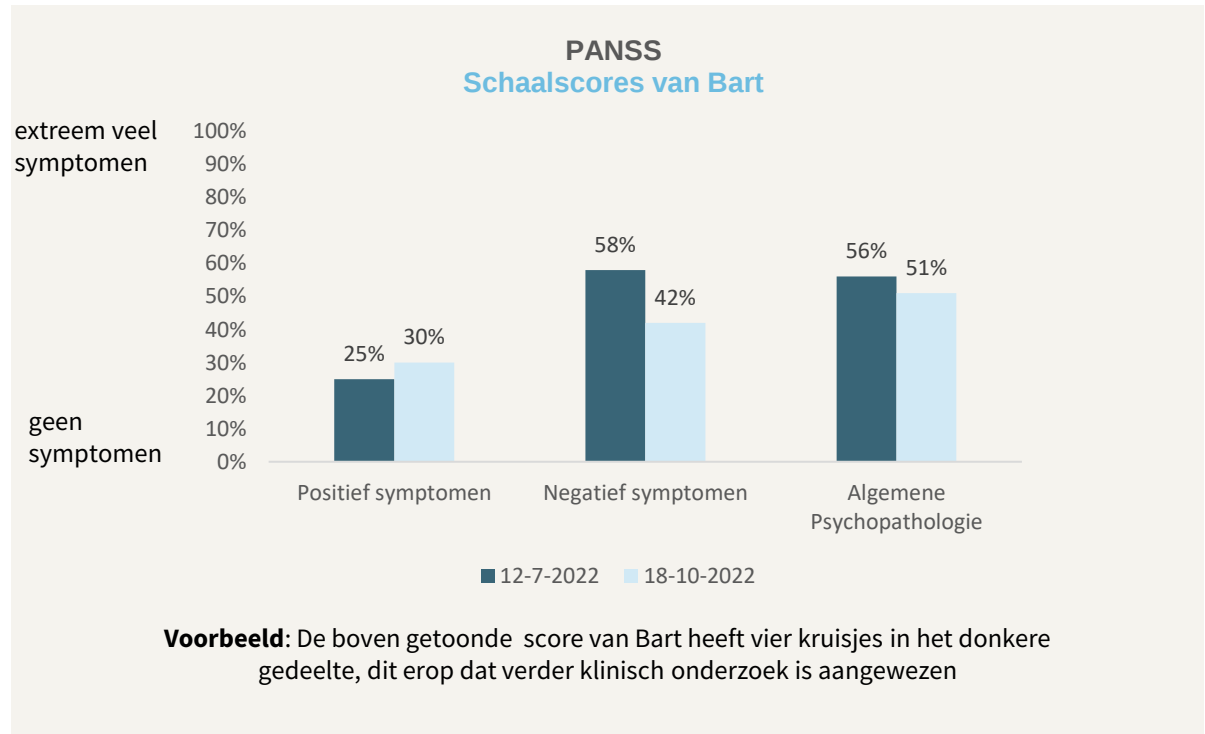
Enkele vragen uit de vragenlijst

- Positief symptoom: Waanvoorstellingen
- Negatief symptoom: Afgestompt gevoel
- Algemene Psychopathologie: Schuldgevoelens

Interpreteren van de uitkomst

- Voor een meer betrouwbare score kan de PANSS door twee getrainde interviewers onafhankelijk van elkaar ingevuld worden.
- Voor elk gebied wordt een totaalscore bepaald door alle scores bij elkaar op te tellen en deze te om te zetten naar een percentage tussen 0 (geen symptomen) en 100% (extreem veel symptomen).

- De samengestelde schaal is de positieve score minus de negatieve score en geeft een bipolaire index: een differentie score die de mate van predominantie weerspiegelt van de positieve symptomen tegenover de negatieve symptomen.

Gespreksondersteuning

Hoe introduceer je de vragenlijst en hoe bespreek je de uitkomsten?

In het algemeen

- Bij observatielijsten is het belangrijk om het gesprek erover te voeren.
- De behandelaar signaleert, in gesprek moet naar voren komen of de cliënt dit ook zo ervaart.
- Als dat niet het geval is dan is het goed om naar een gezamenlijk grond te zoeken.
- Let hierbij in het bijzonder op herstel ondersteunend taalgebruik, omdat juist observatielijsten vaak klachtgericht zijn ingestoken.

PANSS

- Doordat gedesorganiseerd gedrag, wanen en problemen met ziektebesef spelen in de doelgroep van de PANSS, is een observatielijst ondersteunend aan het proces van evalueren.
- Door dezelfde factoren is het bespreken van de uitkomsten niet (altijd) makkelijk.
- Als de cliënt meer stemmen is gaan horen en zelf aangeeft dit ervaren, dan kan er samen gekeken worden wat vervolgstappen zijn.

- Als de cliënt bijvoorbeeld toenemende achterdocht laat zien, zal deze dit zelf misschien anders ervaren.
 - Bekijk wat de toenemende achterdocht betekent voor de cliënt. Bijvoorbeeld angst, slecht slapen of mensen ontwijken (lijdensdruk)
 - Kijk samen hoe je deze lijdensdruk kan verminderen.

Gespreksondersteuning bij de uitkomsten

Hieronder volgen enkele voorbeeldvragen die helpend zijn om het gesprek over de uitkomsten te voeren:

- We zien een verandering (of: geen of weinig verandering) ten opzichte van de vorige keer. Voel jij dat ook zo?
- Wat vind je van deze uitkomst?
- Kan je uitleggen waar dit mee te maken heeft?
- Wat heb je zelf gedaan?
- Heb je een idee waarom dit (niet) tot verandering heeft geleid?
- Zijn er andere aspecten die voor jou belangrijk zijn, waar we het over kunnen hebben?
- Hoe gaan we vanaf hier verder?

Aan het eind van het evaluatiegesprek, beslis je samen over de volgende stap:

- Doorgaan met de afgesproken behandeling.
- Bijstellen van de doelen of aanpak.
- Herzien van de diagnose.
- Andere hulpverlener(s) vragen om advies
- De zorg overdragen aan iemand anders.
- Afsluiten van de behandeling

Voor meer inspiratie:

- Gebruik de '[Online Evaluatieondersteuning](#)'
Vul hier samen de vragen in voor een evaluatieplan en tips
- Ga naar de pagina '[evalueren in de behandeling](#)'
Bekijk hier Webinar, interviews, literatuur, praktijkonderzoeken